

ฉันทิร สุตถนอม 2556: การเข้าสู่ระบบประกันสังคมภาคสมัครใจตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ของแรงงานนอกระบบในจังหวัดสมุทรปราการ ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์วิโรจน์ มโนพิโมกษ์, Ph.D. 90 หน้า

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ระบบประกันสังคม และการเลือกรูปแบบความคุ้มครองด้านประกันสังคมภาคสมัครใจตามมาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการทำสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept – interview) กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sample) ซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบทั้ง 8 กลุ่มอาชีพที่สมัครใจเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 40 จำนวน 15 คน ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประกันสังคมจากสำนักงานประกันสังคม จำนวน 3 คน

ผลการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมภาคสมัครใจตามมาตรา 40 มีอายุเฉลี่ย 44.3 ปี มีการประกอบอาชีพอิสระของตนเองในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม และมีส่วนหนึ่งเคยเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมมาก่อน สาเหตุที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมภาคสมัครใจตามมาตรา 40 มีสาเหตุ 3 ประการที่สำคัญ คือหนึ่งการสมัครเข้าเป็นแรงงานในระบบไม่ได้ เพราะมีอุปสรรคในด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น มีอายุมากไม่สามารถเข้าทำงานในระบบได้ ความรู้ที่น้อย ไม่มีทักษะในด้านวิชาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ ประการที่ 2 ต้องการมีหลักประกันความเสี่ยงเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตเพิ่มจากสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ และประการสุดท้าย มีทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นในระบบประกันสังคมว่าเป็นระบบที่มีความมั่นคงสูง ดำเนินการโดยรัฐบาล มีค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 40 คือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านประกันสังคมจากภาครัฐ ซึ่งจัดเป็นกระบวนการแรกในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กลุ่มตัวอย่างตระหนักและเห็นประโยชน์ของระบบประกันสังคม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตน และอัตราเงินสมทบที่จัดเก็บเข้ากองทุนประกันสังคมที่กำหนดไว้ในอัตราไม่มาก แต่ให้สิทธิประโยชน์ที่มากกว่ามูลค่าของเงินที่ต้องชำระ ก็เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนในมาตรา 40 เพราะไม่เป็นการสร้างภาระทางการเงินที่มากในการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม สุดท้ายคือการให้สิทธิประโยชน์ที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมเพียงพอและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนได้ ส่วนการเลือกรูปแบบความคุ้มครองด้านประกันสังคมภาคสมัครใจตามมาตรา 40 ทั้งหมดเลือกรูปแบบที่ 2 ด้วยเหตุผลในเรื่องจำนวนเงินที่จ่ายเพิ่มต่างจากรูปแบบที่ 1 เพียง 30 บาท แต่ได้รับความคุ้มครองเพิ่มขึ้นอีก 1 กรณี คือ เงินบำเหน็จชราภาพ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก